

Utbildningsinspektion i Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet	Antal barn/elever/studerande
Gymnasieskola	250

Kommunerna Sjöbo, Skurup, Tomelilla och Ystad driver tillsammans Syd-sånska gymnasieförbundet med säte i Ystad. Rektorsområde 6, Nils Holgers-songymnasiet, ingår i detta förbund och är beläget i Skurup.

Utbildningen i Rektorsområde 6 omfattar naturbruksprogrammet med inrikt-ningarna jord och djurvård samt fordonsprogrammet med inriktning transport och profilerna transportteknik och anläggningsteknik. På skolan finns dessutom uppdragsutbildningar samt ett internat. Skolan är belägen i Skurup.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag med två arbetslag inom naturbruksprogrammet, totalt 136 elever, och ett inom fordonsprogram-met, totalt 102 elever. Flertalet elever har lång skolväg, ca 35 procent av dem kommer ifrån de kommuner som ingår i Sydsånska gymnasieförbundet, Ystad, Sjöbo, Skurup och Tomelilla, medan de övriga kommer från andra kommuner.

På skolan har sedan 1975 lantbruksundervisning i Landstingets regi bedrivits. Fr.o.m. 1999 övergick huvudmannaskapet i kommunal regi.

Genomförandet av inspektionen i Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genom-förande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet, har bestått av undervisningsrådet Ingela Jonasson och experten Arne Huseby. Besök i Nils Holgerssongymnasiet inleddes den 29 mars 2004 och avslutades den 30 mars 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de an-svariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildnings-inspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolver-kets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Rektorsområde 6 genomfördes formella intervjuer med skolledning, elever, elevråd, lärare och elevrådsteam. Lektioner i såväl kärnämnes- som karaktärs-ämnen besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Eleverna i Rektorsområde 6 uppger i intervjuer att de trivs inom sina program och att de har en nära relation till flertalet lärare. Emellertid råder enligt eleverna olika förhållningssätt kring bl.a. elevinflytande i de olika arbetslagen och lärarna har inte någon samsyn på elevdemokrati. Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen varierar dels mellan programmen, dels mellan ämnen och lärare. Några lärare upplever att många elever är negativt inställda till elevinflytande och vill ha en lärarstyrd verksamhet. Det är inspektörernas uppfattning att enstaka lärare låter sig nöjas med detta (se vidare under Arbetsmiljö och delaktighet, avsnitt 1).

Rektorn lyfter i intervju fram att lärarna i sin mentorsroll vid utvecklingssamtalen har möjlighet att diskutera och förankra de normer och värden som finns i läroplanen. Han menar att det utgör ”kittet” mellan de olika kurserna. Detta synsätt har dock inte anammats hos alla lärare och inspektörerna bedömer att det inte finns något gemensamt, medvetet arbete kring normer och värden där hela personalgruppen är involverad.

Mobbning liksom tillmälen och rasistiska tendenser förekommer inom Rektorsområde 6, om än i mindre omfattning. Eleverna upplever att det inte görs tillräckligt för att stävja mobbning och kränkande språkbruk, trots att de vänder sig till lärarna när de märker sådant.

Sammanfattningsvis uppvisar Rektorsområde 6 att en samsyn och ett gemensamt förhållningssätt kring normer och värden saknas vilket är väsentligt för att resultatet av värdegrundsarbetet på skolan skall kunna förbättras. Även en samsyn kring elevdemokrati och elevinflytande saknas inom Rektorsområde 6.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Betygen i avgångsklasserna våren 2003 fördelades enligt följande:

Naturbruksprogrammet:

Icke godkänt	Godkänt	Väl godkänt	Mycket väl godkänt	Totalt
124	547	484	144	1 340

Fordonsprogrammet:

Icke godkänt	Godkänt	Väl godkänt	Mycket väl godkänt	Totalt
7	373	212	83	675

Vårterminen 2003 fick 39 avgångselever av 65 slutbetyg.

Eleverna uppgav vid intervjuer att de inom naturbruksprogrammet i en del ämnen får information om kursplaner, mål och betygskriterier vilket eleverna inom transportprogrammet inte upplevde att de får. Enligt den senast genomförda enkäten, gemensam för hela Sydsåkanska gymnasieförbundet, anger eleverna en 4:a på en 5-gradig skala att de instämmer i påståendet att de får information om kursmål och betygskriterier. Några gemensamt framtagna lokala konkretiseringar av kursplaner och betygskriterier finns inte inom Rektorsområde 6. Inom transportprogrammet och naturbruksprogrammet med inriktning Djurvård utvärderas undervisningen oftast muntligt direkt i samband med att uppgifter slutförs.

Det underlag som finns för att mäta elevernas kunskaper grundar sig på betygen. Något strukturerat och tydligt arbete kring elevernas självvärdering och hur de får kunskap om sitt eget lärande finns inte inom Rektorsområde 6. Inspektörerna bedömer att struktur och rutiner behöver utvecklas kring detta.

Sammanfattningsvis tillägnar sig eleverna inom Rektorsområde 6 kunskaper som är av god kvalitet och som ligger i linje med programmålen samt läroplanens och kursplanernas mål. Inspektörerna bedömer att skolan bör ta fram struktur och rutiner för att åstadkomma att eleverna får kunskap om sitt eget lärande.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Rektorsområde 6 pågår ett arbete kring elevinflytande och flexibelt lärande i samarbete med Myndigheten för Skolutveckling. Detta har hittills resulterat i att eleverna inom naturbruksprogrammet med inriktning Djurvård arbetar utifrån s.k. samlad skoldag. Samlad skoldag innebär inom Rektorsområde 6 att skoldagen innehåller olika moment som individanpassas utifrån elevens behov, bl.a. kan schemat se olika ut för olika elever. Varje måndag förmiddag träffar eleverna sina mentorer och gör upp veckans schema. På schemat finns dels positioner för gemensamma föreläsningar, dels s.k. verkstadstider, då eleverna arbetar individuellt under eget ansvar (se vidare under Pedagogisk verksamhet och undervisning, avsnitt ett). Eleverna på de övriga programmen och inriktningarna säger vid intervjuer att lärarna är bra på att lyssna men att det ändå oftast blir som lärarna tycker. En del lärare upplever att många elever är negativt inställda till elevinflytande och vill ha en lärarstyrd verksamhet. Inspektörerna bedömer att enstaka lärare låter sig nöjas med detta vilket såväl skolledningen som personalgruppen bör analysera. Som tidigare nämnts under Normer och värden, avsnitt 1, råder olika förhållningssätt hos lärarna kring elevinflytande och ett gemensamt synsätt saknas och behöver utvecklas. Flera lärare uttalar dock att man även i de båda övriga arbetslagen kommer att utveckla elevinflytandet efter modell anpassad för arbetslaget ifråga.

Mobbning förekommer och ibland finns motsättningar mellan elevgrupper, särskilt bland de elever som bor på skolans internat. Om eleverna upptäcker mobbing vet de inte vem de ska kontakta eller känner att det inte är lönt att kontakta någon eftersom inget händer. De berättar att situationen dock blivit bättre efter det att en internatsföreståndare anställts. Den för Sydskånska gymnasieförbundet gemensamma policyn mot kränkande behandling finns på skolan men något lokalt handlingsprogram mot mobbing och övrig kränkande behandling finns ännu inte. Elevvårdsteamet arbetar med att ta fram ett sådant.

Eleverna uttrycker att flickor och pojkar överlag respekterar varandra men att det finns pojkar på skolan som har en ”väldigt taskig kvinnoyn” och att vissa lärare favoriserar pojkar. Något strukturerat arbete för att sträva efter att skapa jämställdhet mellan könen finns inte inom Rektorsområde 6.

Klassråd äger mestadels rum en gång per vecka och fungerar enligt elever och lärare bra. Läraren meddelar det som behöver tas upp och eleverna får lämna synpunkter. I vissa klasser skrivs protokoll men inte i alla. Elevråd finns men

eleverna ser inget resultat av elevrådets arbete. Ett aktivt förhållningssätt i elevrådet saknas, enligt eleverna mycket beroende på att ett engagemang i elevrådet riskerar att splittras p.g.a. APU:n. Eleverna får ingen större uppmuntran från lärarna att engagera sig i elevrådet. Medlemmar från elevrådsstyrelsen deltar i skolkonferensen.

I varje klass finns ett elevskyddsombud som utbildas av företagshälsövarlden.

Arbetet med hälsofrämjande insatser består inom Rektorsområde 6 av att skolköterskan erbjuder individuella samtal med alla elever. Cirka 75 procent av eleverna deltar i dessa. Undervisning i kost och hälsa genomförs med samtliga elever i årskurs 1. Elevvårdspersonalen bedömer att cirka 30 procent eleverna har behov av någon form av kurativt stöd.

Eleverna tycker att framförhållning om schemat är dålig och att det är svårt att få klara besked av rektorn. Oftast vet inte eleverna vilket schema som ska gälla förrän på torsdagen före ny vecka, trots att varje arbetslag lägger sitt eget schema. Elevrådets medlemmar upplever att det saknas planering och ett forum för information på skolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Rektorsområde 6 behöver arbeta aktivt med att säkerställa jämställdhet mellan könen. Inspektörerna bedömer vidare att skolan behöver utveckla arbetsformer och rutiner för att skapa en medvetenhet om problematiken kring mobbning och kränkande behandling och en vilja att aktivt motverka sådant samt upprätta handlingsprogram mot kränkande behandling. Skolan bör även ta fram arbetsformer för att hitta en samsyn kring elevinflytandet så att detta kan utvecklas. Rutiner för att säkerställa att alla nås av information behöver arbetas fram. Rektorsområde 6 behöver också arbeta med att värdegrundsfrågor diskuteras i gemensamma fora för att åstadkomma en samsyn kring normer och värden.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Det finns tre arbetslag inom Rektorsområde 6, ett för naturbruksprogrammet med inriktning Djurvård, ett för naturbruksprogrammet med inriktning Jord och ett för transportprogrammet. Arbetslagen arbetar oberoende av varandra och någon samverkan förekommer knappast mellan de tre arbetslagen. Elever säger vid intervjuer att det bildats tre små skolor i skolan och upplever att det är väldigt lite samarbete mellan de olika arbetslagen. Lärarna menar att samarbetet mellan arbetslagen inte gynnas av skolledningen och att konflikter sopas under

mattan. Rektorn är med på en del arbetslagsträffar men han vill att arbetslagen ska vara så självgående som möjligt. Han talar om en decentraliserad organisation och anser att det ska ges tydliga uppdrag till arbetslagen som sedan ansvarar för och verkställer uppdragen. Inspektörerna bedömer att Rektorsområde 6 bör skapa förutsättningar för en större samverkan mellan arbetslagen.

I naturbruksprogrammets inriktning Djurvård arbetar eleverna, vilket tidigare nämnts under Arbetsmiljö och delaktighet, avsnitt 1, med flexibelt lärande, på skolan kallad "samlad skoldag", vilket bl.a. innebär att undervisningen här är individanpassad. Eleverna skriver dagbok som elev och mentor tillsammans går igenom en gång per vecka. Genom dagboken kontrolleras elevens närvaro samtidigt som man diskuterar det arbete eleven utfört. Lärarna och eleverna i årskurs 1 är nöjda med detta system medan eleverna i årskurs 2 och 3 inte upplever det flexibla lärandet som särskilt positivt, enligt dem själva troligtvis beroende på att de inte inskolats i detta system från början av sin gymnasietid. Dessa elever tycker att det oftast saknas handledare då eleverna jobbar med flexibelt lärande och att lärarna borde ta ett större ansvar för utvärdering och uppföljning av det flexibla lärandet. Lärarnas bild är en annan och de menar att det alltid finns två lärare tillgängliga under den samlade skoldagen. De påpekar också att det är elevernas ansvar att själva ta kontakt med lärare om de vill ha hjälp. Inspektörerna bedömer att formerna för den samlade skoldagen bör tydliggöras för eleverna.

De allra flesta av eleverna har, enligt lärarna, valt inriktning utifrån ett stort intresse för innehållet i karaktärsämnena vilket innebär att motivationen är stor. Några elever önskar att undervisningen mera utgick ifrån verkligheten och utifrån sådant som elever själva tar upp. Lärare i kärnämnen upplever att eleverna är mindre intresserade av att läsa kärnämnen än karaktärsämnena. Kärnämneslärarna anser att det är viktigt att integrera kärnämnen med karaktärsämnena vilket också förekommer sporadiskt och utifrån varje enskild lärares eget initiativ. Undervisningen är över lag varierad med alltifrån föreläsningar till ämnesövergripande temaarbeten. Eleverna upplever att lärarna i stort sett är bra och att de har intresse för och kunskaper om det de undervisar i. Elevrådet påpekar dock att det finns enstaka lärare som inte kan hantera sin undervisningssituation. De har diskuterat problemet med skolledningen men upplever att det inte händer något. Samverkansformer för att åstadkomma ämnesintegration bör enligt inspektörerna tas fram.

Informationen till eleverna om vilket betyg hon eller han kommer att få är bristfällig. Vid betygssättning diskuterar lärarna informellt med varandra för att säkerställa betygssättningen. Någon betygskonferens eller ämneskonferens förekommer inte på skolan. Varken lokalt framtagna kursplaner eller betygskriterier finns i Rektorsområde 6, vilket inspektörerna bedömer vara något som bör tas fram, bl.a. för att underlätta en samsyn kring betygssättning, så att denna blir rättvis och likvärdig. Någon regelbunden utvärdering av lärandet sker inte. Ibland förekommer utvärdering efter avslutad kurs. Inspektörerna bedömer att Rektorsområde 6 behöver utveckla rutiner och system för regelbunden kursutvärdering.

Eleverna har utvecklingssamtal två gånger per termin och föräldrar till omyndiga elever inbjuds att vara med. Ofta sker samtal med omyndig elev i ett utvecklingssamtal på skolan och samtal med föräldrar via telefon. Det finns dock elever som uppger att de inte haft utvecklingssamtal eller fått information om något sådant. En del samtal förekommer inte på grund av att man inte lyckats boka någon tid tillsammans med föräldrar och elev. Inspektörerna konstaterar att skolan måste säkerställa att alla elever verkligen har utvecklingssamtal.

Kursen Projektarbete fungerar väl. Eleverna får riktlinjer från lärarna och arbetar därefter fritt med mycket eget ansvar. En dag per vecka har de självstudier och möjlighet att arbeta hemifrån.

Rutinerna inom Rektorsområde 6 för att identifiera elever i behov av särskilt stöd är väl fungerande. Överlämnandekonferens från avlämnande skola genomförs inför varje nytt läsår genom samtal med specialpedagoger. Alla elever i årskurs 1 testas på höstterminen i matematik, svenska och engelska. I arbetslaget förs pedagogiska diskussioner kring elever i behov av särskilt stöd varefter lämpliga åtgärder, inom ramen för arbetslagets resurser och kompetens, sätts in. Mentorerna ansvarar för upprättandet. Inom Rektorsområde 6 finns dessutom ett resursteam som utvecklat strukturer för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Cirka 12 procent av eleverna inom Rektorsområde 6 är i behov av särskilt stöd. Skolan har goda möjligheter att ge stöd åt elever med olika förutsättningar samt med funktionshinder. Åtgärdsprogram upprättas för de flesta eleverna som är i behov av stöd, dock inte för alla. Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta rutiner för att tillse att det för samtliga elever som behöver särskilt stöd upprättas åtgärdsprogram. Pedagogiska insatser och åtgärder för stöd till elever med olika förutsättningar samt med funktionshinder är goda. Inom Sydsånska gymnasieförbundet finns fem specialpedagoger tillgängliga för alla sex Rektorsområdena. Det förekommer inom Rektorsområde 6 att lärare inte låter elev i behov av särskilt stöd komma i åtnjutande av sådant då läraren anser att den specialpedagog som eleven ska få stöd av saknar ämneskompetens. Inspektörerna bedömer att detta synsätt försvårar stödundervisningen. De individuella studieplanerna utgör ett viktigt underlag för eleverna och förändringar i studieplanen går via studie- och yrkesvägledaren efter det att beslut om förändring fattats av rektorn vid elevvårdskonferens.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att en samverkan mellan arbetslagen måste åstadkommas så att skolans verksamhet utgör en enhet och inte tre separata. Samverkansformer för att åstadkomma ämnesintegration bör enligt inspektörerna också tas fram. Skolan måste säkerställa att samtliga elever har två utvecklingssamtal per läsår. Åtgärdsprogram måste upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd. Skolan måste även tillse att elever med åtgärdsprogram får tillgång till fastställda åtgärder. Rektorsområde 6 har goda möjligheter att ge stöd åt elever med olika förutsättningar samt med funktionshinder. Rutiner som säkerställer att alla elever får information om kursplaner och betygskriterier, liksom gemensamt framtagna konkretiseringar av dessa, behöver utvecklas i Rektorsområde 6. Rutiner måste skapas för att säkerställa betygens likvärdighet. Utvärderingar och uppföljningar av kurser bör systematiseras, så att alla elever får tillgång till dessa.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Rektorn har arbetat som skolledare inom Rektorsområde 6 sedan år 2000 och har en bakgrund som yrkesofficer. För närvarande genomgår han en rektorsutbildning. Skolan tillhör Sydsåkanska gymnasieförbundet. Inom Rektorsområdet finns, liksom i de övriga fem Rektorsområdena inom Sydsåkanska gymnasieförbundet, en utvecklingsledare som arbetar halvtid. Rektorn uttrycker att det är positivt att kunna ha någon att samtala med och använda som bollplank. Utvecklingsledaren samordnar de delar av utbildningarna som berör flera arbetslag och arbetar med projektet flexibelt lärande. På skolan finns även två rektorsassistenter. Rektorn är chef för 61 medarbetare inom rektorsområdet. Han påtalar själv att han alltför sällan är ute i verksamheten vilket han upplever som en brist. Han upplever även att hans tid för pedagogiskt ledarskap är otillräckligt. Eleverna känner väl till vem som är rektor medan oklarhet råder huruvida utvecklingsledaren är chef eller inte.

Rektorn är, enligt lärarna, sällan ute i verksamheten vilket däremot utvecklingsledaren är. Lärare och elever uppger att förtroendet för skolledningen är lågt. Eleverna menar att ingenting händer om problem uppstår och tror att bristen på handlingskraft mycket handlar om att ekonomiska resurser saknas. Eleverna upplever att kommunikationen mellan rektorn och lärare ibland fungerar dåligt och att rivaliteten mellan arbetslagen är stor. Lärarna ger uttryck för bekymmer kring att en del konflikter som finns inom personalen förblir olösta.

I Rektorsområde 6 finns en kvalitetsredovisning som rektorn tagit fram efter en mall från ledningen inom Sydsåkanska gymnasieförbundet. Kvalitetsredovisningen saknar tydlighet beträffande mål, resultat, analys och åtgärder. Den är heller inget levande dokument i verksamheten och varken lärarna eller eleverna är bekanta med den.

Betygskataloger förvaras på ett betryggande sätt men bland de som inspektörerna granskat visade det sig att felaktiga betygsbenämningar användes och underskrifter av undervisande lärare samt datering saknades på några. Detta måste rättas till.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att kvalitetsredovisningen uppvisar brister som behöver åtgärdas. Inspektörerna bedömer vidare att rektorn inte i tillräcklig omfattning har möjlighet att utöva pedagogiskt ledarskap. Han är också ensam i sin roll. Området har behov av ett tydligare pedagogiskt ledarskap. De felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygskataloger måste

rättas till och rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rättssäkert sätt.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska sårskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesårskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Eleverna får information om valbara kurser och kurser inom det individuella valet via studie- och yrkesvägledaren. Utbudet av valbara kurser och kurser inom det individuella valet är inte så stort men kan utökas efter elevernas önskemål under förutsättning att tillräckligt många elever, minst 15, väljer samma. Intresset för språkval ökar varje år vilket innebär att skolan strävar efter att anpassa sig efter detta och då i samarbete med skolorna i Ystad.

Modersmålsundervisning förkommer inte då det inte finns några elever som har behov av detta.

Skolskötarska finns inom Rektorsområde 6 med en tjänst som motsvarar 20 procent av en heltidstjänst. Denna resurs är, enligt elevvårdspersonalen, för liten. Kurator finns på skolan två dagar i veckan. Studie- och yrkesvägledaren arbetar 60 procent i Rektorsområde 6. En bibliotekarie finns på 40 procent.

Specialpedagoger finns att tillgå utifrån den specialpedagogresurs på fem tjänster för hela Sydsånska gymnasieförbundet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna får god information om de individuella valen och övrig utbildning.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Rektorsområde 6 finns 26 lärare varav 2 saknar formell behörighet, samt 17 instruktörer.

I och med den omorganisation och sammanslagning av naturbruksprogrammet och transportprogrammet som kom till stånd 1999, då Sydsånska gymnasieförbundet blev ny huvudman, ställdes krav på ett förändrat arbetssätt och en effektivare hushållning av tilldelade medel. Lärarna inom naturbruksprogrammet med inriktning Jord uttrycker stor oro kring den minskning av fyra tjänster som kommer att ske inför nästa läsår.

Övergripande kompetensutvecklingsplan för lärarna saknas inom Rektorsområde 6. Behörighetsgivande kurser för transportlärarna anordnas. Efter beslut i samverkansgruppen fördelas pengar till de olika arbetslagen för individuell kompetensutveckling och för läromedel. Arbetslagen tilldelas lokaler vilket innebär att varje arbetslag lägger sitt eget schema. Inspektörerna bedömer att en kompetensutvecklingsplan bör tas fram och att tillfällen till gemensam kompetensutveckling behöver skapas.

Datortätheten är god, totalt finns 100 datorer av god kvalitet, alla med Internet-uppkoppling. Skolan har verksamhetsanpassade och väl fungerande lokaler, med teorisal, övningshallar och verkstäder. Till skolan hör 300 hektar mark där skoldjordbruk bedrivs samt ett antal stallar med grisar och kor där undervisningen i karaktärsämnena för naturbruksprogrammet bedrivs. Det finns också en körgård och ett övningsområde i ett grustag där eleverna undervisas i hur man hanterar anläggningsmaskiner. Delar av den utrustning som används i undervisningen i Rektorsområde 6, t.ex. lastbilar och traktorer, uppvisar brister för att elever med funktionshinder ska kunna ha tillgång till dem. På skolan finns ett bibliotek. Uppehållsrum för eleverna saknas.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans totala kostnader för de olika utbildningarna är likvärdiga motsvarande i landet. Inspektörerna bedömer vidare att en kompetensutvecklingsplan för lärarna bör tas fram. Delar av den utrustning som används i undervisningen är inte anpassade för elever med funktionshinder.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Rektorsområde 6, Nils Holgerssongymnasiet övergripande är av god kvalitet. Mycket av den verksamhet som förekommer inom Rektorsområde 6 är välfungerande och präglas av en lugn och befrämjande lärmiljö med god stämningen bland eleverna. Eleverna når på ett i huvudsak tillfredsställande sätt upp till utsatta mål. Praktik och teori i undervisningen vävs samman på ett naturligt sätt.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- förbättra kvalitetsredovisningen för rektorsområdet så att mål, resultat och analys blir tydliga,
- utveckla elevinflytandet,
- skapa forum där värdegrundsfrågor kan diskuteras så att en samsyn kring normer och värden kan åstadkommas och införlivas i undervisningen,
- aktivt arbeta för att eliminera mobbning och övrig kränkande behandling,

- konkretisera och förklara kursplanernas mål och betygskriterierna så att dessa blir tydliga för eleverna,
- utveckla rutiner och system för regelbunden kursutvärdering,
- arbeta aktivt med att säkerställa jämställdhet mellan könen,
- upprätta handlingsprogram mot kränkande behandling,
- säkerställa rutiner och arbetsformer för en rättvis och likvärdig betygsbedömning,
- skapa möjligheter för arbetslagen att samverka med varandra,
- skapa forum för personalen där pedagogiska frågor kan diskuteras så att uppdraget blir tydligt,
- utveckla planeringen av personalens kompetensutveckling, t.ex. genom att ta fram en kompetensutvecklingsplan samt
- skapa möjligheter för ett tydligare pedagogiskt ledarskap.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Säkerställa att alla elever får utvecklingssamtal (7 kap. 19 § gymnasieförordningen).
- Upprätta betygs kataloger på ett korrekt och rättssäkert sätt (7 kap. gymnasieförordningen).
- Säkerställa så att alla elever i behov av särskilt stöd får detta (8 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Upprätta åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).

Datum	Ort
2004-05-28	Lund

Ingela Jonasson
Arne Huseby